

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parnassus Catholicus Sive Succincta Quorundam inter Religiones modernas discrepantium Dogmatum Poëtica enodatio

Mertz, Johann Wilhelm

Viennae Austriae, 1679

6. An Christus utramq[ue] dederit speciem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-9862

QUÆSTIO SEXTA. DE UTRAQUE SPECIE SACRAMENTI.

JAm quoque de specie quæramus utrâque, vel unâ,
Cur unam tantum, non dat utramque simul?

An Deus instituit, dedit, & dare jussit utramque?

Cur jussa infringit Papa suprema Dei?

Cur testamentum violat? Christi que cruorem

Furatur populo? præcipit at Monachis?

Cur mutat cœnam? cur solvit corpus ab ipso

Sanguine, cur Christum dividit atque secat?

An non & Paulus porrexit utramque Corinthi?

An non discipuli, sicque dedere alij?

An non & Græci cuncti, multique Latini,

Cum fructu speciem debito utramque probant?

Cur privat populum pretioso sanguine Christi?

Pro cunctis fusus, qui fuit atque datus?

An non expressè dixit, bibitemus ut omnes,

Cur hic, quod Christus vultque jubetque, verat?

Quod non instituit, quod non dedit, imò quod olim

Expressè vetuit Christus, id iste facit.

Quod verò fecit, fierique per omnia jussit,

Hic Antichristus non facit, imò verat.

Cur spreto exemplo, jussuque atque ordine Christi,

Quod vult, spontè facit, ludificatque homines?

Quin Papâ testante alio, veterique probatur

Sacrilegus, speciem quisquis utramque verat.

Sic namque expressè vocat ipse Gelasius illum,

Unam qui speciem separat à reliquâ.

*Pro utraq,
sententia A-
catholico-
rum.*

*Luc. 26.
Marc. 16.*

*De Consecr.
cret. d. 2. C.
comperimus.
Resp. pro
unâ specie.*

Rom. 14.

1. Cor. 6.

Hebr. 13.

Sacrilegum scelus est, inquit, Myſteria ſacra
Dividere; aut nulla, aut integra percipiant.
Quæſtio de lanâ (quòd dicitur) iſta caprinâ eſt,
Ecquid enim prodeſt mandere, vel bibere?
Non etenim regnum cœlorum eſt potus & eſca,
Sed Chriſtus, verus vivificuſque Deus,
Aut forſan ſpeciem panis? viniſque ſaporem,
Non rem contentam, quærimus in ſpecie?
Si vinum quæris, panemque, quid, obſecro, quæris,
Vel quid conquereris? numquid utrumque tenes?
Si corpus quæris Domini, ſacrumque cruorem,
Quantumvis velles, diſſociare nequis.
Unicus eſt Chriſtus, ſpecie ſub quâlibet idem,
Integer & totus manditur, & bibitur.
Ergò ſive unam ſpeciem, ſeu ſumis utramque;
Semper idem ſumis, plûſque minûſque nihil.
Quorſum ergò ſpeciem cauſaris utramque vel unam?
Nûm forſ te ſpecies ulla beare poteſt?
Ipſum ſi Chriſtum teneas cum ſanguine totum,
Quid, rogo, plus quæris? quid rogo conquereris?
Et dic ſub ſpecie calicis quid ſumis? eundem
Chriſtum, ſub ſpecie quem quoque panis habes.
Poſtquam igitur totum Chriſtum cum ſanguine in unâ
Sumis, dic ſpecies quid faciat calicis?
An forſan vinum? quorſum? nûm vina, vel ampla
Undè bibas deſunt vitra? quid ergò petis?
Eſt diverſa calix ſpecies à pane, ſed idem
Chriſtus, non fractus, ſic ſub utrâque latet.
Ni malè perſuaſus ſpecie fortassis in unâ,
Corpus adeſſe quidem, ac ſanguinem abeſſe putes?
Aſt

Ast error gravis hic foret, & blasphemia summa:

Namque extra corpus sanguis abesse nequit.

Aut ergò in specie panis, cum sanguine totum,

Aut nullum Christum sumis: & ecce satis.

Qui plus à nobis quàm Christum sumere poscit,

Is nimium poscit, quod dare nemo potest.

Nos etenim nullum scimus sine sanguine Christum,

Tu si aliter credis, non benè crede, capis.

Dices: cur ergò instituit? jussitque? deditque?

Objeçtio.

Tunc quia sic potuit, debuit & voluit.

Responsio.

Nunc id non posset nec vellet, nec velut antè

Deberet, prorsus nec velut ante, daret.

Causas tunc habuit, quæ cessavère peractâ

Cœnâ: Nunc unam, non daret ipse duas.

Nam tunc non fuerat (velut est modò) sanguis ab ipso

Causa pri-
ma.

Corpore, divelli tunc, poteratque pati.

Nunc immortalis totus, vel nullus in unâ

Sumitur, utrâvis sic opus est minimè

Tunc sanguis solus poterat sine corpore sumi,

Nunc impossibile est; causa proindè subest.

Tunc se mortalem voluit testarier orbi,

Qualiter & paulò pòst moriturus erat.

Corpore nimirum divulso à sanguine verè,

Hoc, duplici specie, dicere tunc voluit.

Nunc id cùm fieri non ultrà possit in ævum,

Unam, non iterum Christus utramque daret.

Nunc ergò una datur, quia vivus Christus & unus,

Atque indivisus sanguine, carne, animâ

Creditur à cunçtis, ne solùm fortè sub unâ,

Absque cruore sacro corpus adesse putes.

E 3

Nunc

Nunc ergò sanguis, cùm non minùs integer unâ,
 Quàm sub utrâque datur, cur opus est calice?
 Si jam sumpsisti totum cum sanguine Christum
 Unâ sub specie, quid petis à calice?
 Ast verò (ut video) calicis, non sanguinis usum
 Expetis? at quorsum? sanguis in ore tuo est.
 Cur tibi tam vano quereris clamore cruorem
 Aufferri sacrum? cùm nec id esse queat.
 Ecquis enim sacrum de Christi carne cruorem
 Separet? aut neutrum, aut sumis utrumque simul.
 Núm, censes, Christus rursus moriatur ut antè?
 Sanguinem & effundat ceu priùs in calicem?
 Error Blasphemus, Christum velut antè trucidans,
 Vel totus Christus, vel modò nullus adest.
 Unus sit Christus, species sit & una deinceps,
 Ne propter species discrepet ipsa fides.
 Nec solùm corpus sine Sanguine adesse putetur,
 Divisusque suo à Corpore Sanguis item.
 Ac propter Calicem perdas omninò cruorem,
 Et tandem veram, vivificamque fidem.
 Rixoris nostris velut evenisse Tropistis
 Et Calvinistis conspicias ipse satis.
 Qui propter calicem totum amittere cruorem,
 Ac solas species absque cruore tenent.
 Ac nec de Christi contendunt Sanguine, sive
 Corpore, sed tantùm de specie & calice.
 Causam unam audisti, speciem cur Christus utramque,
 Non unam dederit: si libet audi aliam.
 Christus non solùm voluit se ostendere mundo
 Mortalem, fuso Sanguine per species:

*Secunda
 causa.*

Sed

Sed quoque Pontificem, proprioque in Sanguine veram
Victimam, ut à Priscis concelebrata fuit.

Et quia Priscorum, quæ præcessere figuræ,
In duplici fuerant ordine vel specie.

Quædam, quas Moyſes statuit juxta Ordinem Aaron
In carne, effuso sanguine Mosaicæ.

*Hebr. 5. 7. 8.
9. & 10.*

Quædam Melchisedech quas Rex, idemque Sacerdos,
In Pane & Vino tùm obtulit antè diu.

*Gen. 14.
Matth. 5.*

Idcirco ut veterem compleret ritè figuram,
Debuit in Cœnâ Christus utramque dare.

*Luc. 24.
1. Cor. 10.
Hebr. 10.*

Quâ semel impletâ (nisi significare velimus
Nos quoque quod fecit) desit ipsa quoque.

Hinc patet in Cœnâ quod verè se obtulit olim
Patri, dùm speciem Christus utramque dedit.

Nam si, ut Melchisedech verus rituque Sacerdos
Illius est Christus, sicut & esse liquet;

Concedas opus est, quod is obtulit, ipse vicissim
Obtulerit, Panem scilicet & calicem.

Nam si Scripturis, & Christo credimus uni,
Et fieri & facere id debuit ipse quoque.

Namque omnes, certum est, Scripturas atq; Figuras
Implere in terrâ debuit, & voluit.

*Matt. 5. 26.
Luc. 4. 24.*

Si Typus ergò fuit Christi Rex ritè Sacerdos,
Est opus implèrit Christus & ipse typum.

*Ioan. 1. 7.
10. 19.*

Ast ubi tractârit panem, vinumque Sacerdos
Christus, si Cœnam, non dabis, excipias.

*Act. 1.
1. Cor. 10.
Hebr. 10.*

In cruce, si dicas, id quòd compleverit; erras.
Non is Melchisedech: Ritus Aronis erat.

In cruce duntaxat tunc sacra cruenta peregit,
Non quæ Melchisedech Rex priùs obtulerat.

In

In Pane & Vino est, non est in Sanguine Ritus
Melchisedech, Cœnæ hic, sed fuit ille crucis.

Rursum: si Christus verè estquē manetquē Sacerdos,
Ceu Rex Melchisedech Ordine perpetuò:

Hebr. 5. 7. Omnis at (ut Paulus vult) debet habere Sacerdos
Munera, quæ statuat, sacrificetquē DEO.

Ergò perpetuus cū sit maneatquē Sacerdos,
Quæ quoque sacrificet, semper habebit idem.

Jam mihi (si panem excipias vinūque) Sacerdos
Munera, dic Christus quæ rogo sacrificat?

Quòd si fortè precum, laudis, cordisque vel oris,
Aut etiam fusi sanguinis esse velis.

Jam mutas ritum, cujus gerit ille figuram
Melchisedech, panem qui obtulit atque merum.

Ergò si verum est, quòd cuncta in sæcla Sacerdos
Christus, sit ritu ac ordine Melchisedech;

Semper sacrificet panem, vinūque necesse est,
Sic Missam, & speciem cernis utramque simul.

Ast nobis satis est quòd manducemus in unâ
Totum id, præsbyteri quod sub utrâque litant,

Sumptio nos tangit reliquos, oblatio Christi
Præsbyteros, unum sumit uterque tamen.

Unâ sub specie Christum si sumis, utramque
Cur quaris? quorsum sollicitas calicem?

Si totum Christum cum sanguine sumis in unâ,
Quid dabit, aut quid plus proderit ipse calix?

An quod habes, justè quereris tibi fortè negari?
An quod in ore tenes, te nec habere vides?

Unâ sub specie Christum cum sanguine totum
Sumis, nec vinum plūs dabit aut species.

Sed

Sed quæris : Christus cur non porrexerit unam ?

Quin dedit, & pariter iussit utramque dare ?

Cur dederit, dixi, non usum propter & esum,

Sed propter veterem, Melchisedechque typum.

Atque etiam ut formam sacrandæ utriusque, *sequentes* *Tertia causa.*

Præsbyteri nôssent, quandò necesse foret.

Nam non astringitur sic una, quòd utraque nullo

Tempore, vel casu possit & ipsa dari;

(Námque dari, quondamq; datam sât constat utramque,

Sed quo cum fructu constat itemque satis)

Non ergò quæras dederitné Christus utramque,

Aut etiam Paulus : scimus, itemque damus.

Sed quo cum fructu dederint, cur, quomodò, quandò,

Et quibus ? an præstet nunc quoque utramque dari ?

Non ita sunt obiter Christi tibi verba profunda,

Factaque tam sicco prætereunda pede.

Res gravis & magna est, perpendere multa necesse est,

Primò cur dederit Christus utramque simul ?

Causas audisti : quoad esum sufficit una,

Altera si accedat, nil dabit ulterius.

Sed mihi bis senis dic cur tantummodo missis

In mundum, haud alijs Christus utramque dedit ?

Nam quamvis plures in Cœnâ hos præter adessent,

Bis senis tantum, non dedit hanc alijs.

Si voluit cunctos (ut dicunt) sumere utramque

In Cœnâ, cur non omnibus ipse dedit ?

Cur non & Matri (de quâ cum sanguine corpus,

Quod dedit assumpsit) gratus utramque dedit ?

Ergò cum nullis, nisi paucis tunc dedit ipse,

Esum quis propter credat utramque datam ?

E

Si

Interroga-
tio.

Respons.

Tertia causa.

Objectio. Si contra opponas: Reliquis neque præbuit unam,
Ergò nec una quidem percipienda foret?

Responsio. Falleris: in Cœnâ dixi non præbuit unam,
Námque extra Cœnam præbuit indubiè.
Atque attende parùm: in Cœnâ dat utramq; ,nec extra,
Tantùm & bis senis discipulisque suis.
Cur his? non reliquis? cur tantùm præbet in ipsâ
Cœnâ? non extra? causanè nulla subest?
At causam dixi: quoad esum sufficit una,
Ob causas alias, tunc dedit ipse duas.
Utraque nil confert tibi plùs, nisi fortè figuram;
Ex Christo fructus, non fuit ex specie.

QUÆSTIO SEPTIMA. UTRUM CHRISTUS UNAM DEDERIT SPECIEM?

Luc. 24.

JAm quoque quòd Christus reliquis porrexerit unam,
Verùm extra Cœnam: quis neget aut dubitet?
Unam quippè dedit, panem cùm fregit in Emaus,
Hæc panis sacri fractio, Cœna fuit.
Sic sancti docuère Patres, tenuère fideles,
Et Christi præsens actio tota probat.
Concio præcessit sacra, post esumque secutum est
Miraclùm, similis fractio panis erat,
Quæ fuit in Cœnâ; Nam cognovère repentè
Frangentem panem, quo quoque sunt fructi.

Nul-